

آذربایجان قادر به آزادسازی اراضی اشغالی با توسل به زور است، اما...

مذاکرات صلح قره باغ عملاً متوقف شده و جنگ لفظی بین طرفین مناقشه پس از به روی کار آمدن نیکول پاشینیان در ارمنستان به بالاترین نقطه خود رسیده است.

آران نیوز- مذاکرات صلح قره باغ عملاً متوقف شده و جنگ لفظی بین طرفین مناقشه پس از به روی کار آمدن نیکول پاشینیان در ارمنستان به بالاترین نقطه خود رسیده است. و برخی تحلیل گران در این شرایط حتی از احتمال از سرگیری جنگ تمام عیار در منطقه سخن به میان رانده اند. به ویژه آنکه نخست وزیر ارمنستان به کشور همسایه هشدار داده است که از ادبیات تهاجمی دست بردارد. چرا که به تعبیر پاشینیان، مناقشه قره باغ راه حل نظامی ندارد.

خاطر نشان می سازد که الهام علی اف رئیس جمهور و فرمانده کل نیروهای مسلح جمهوری آذربایجان پنجم تیر ماه طی سخنانی در مراسم رژه پر طمطراق صدمین سالگرد تأسیس ارتش، ارمنستان را به تهاجم گسترده جهت آزادسازی اراضی تحت اشغال خود تهدید کرد و خطاب به نیروهای ارمنی تصریح نمود: "ارمنستان باید بداند که ارتش آذربایجان قادر است تمامی مراکز استراتژیک نظامی آن کشور را نابود کند."

روشن است که اتهامات متقابل باکو و ایروان ریشه در بی اعتمادی عمیق آنها به یکدیگر در روند تحولات قفقاز جنوبی دارد. و رهبران سیاسی و نظامی هر دو طرف با این ذهنیت تلاش می کنند طرف مقابل را مرعوب سازند و امتیاز حداکثری را برای خود به دست بیاورند. اما در این وضعیت تنش آلود رفتار میانجیران بین المللی هم بسیار سؤال برانگیز و مایه نگرانی است. دولت های میانجیگر در قالب گروه مینسک سازمان امنیت و همکاری اروپا به واقعیت اشغال چشم بسته ودولت آذربایجان را برای مصالحه به نفع ارمنستان

زیر فشار گذاشته اند. بی شک سرسختی ارمنستان و اصرار آن دولت برای تداوم اشغال با این رویه میانجیگران بین المللی ارتباط مستقیم دارد. گروه مینسک سازمان امنیت و همکاری اروپا اگر چه با هدف حل و فصل مناقشه قره باغ در سال 1992 تشکیل شد، اما این گروه در 26 سال گذشته هیچ دستاوردی نداشته است. لذا در مذاکرات صلح معمولاً پیشرفتی مشاهده نمی شود. درست به همین دلیل است که ملت و دولت آذربایجان به رفتار ناعادلانه و بی خاصیت رؤسای گروه مینسک و بی طرف نماندن آن در روند صلح معترض هستند و به جامعه جهانی هشدار می دهند که در صورت شکست قطعی مذاکرات شروع جنگ بزرگ اجتناب ناپذیر خواهد بود. در واقع تقویت ارتش و خرید تسلیحات مدرن هم با این رویکرد پیگیری می شود و رژه پنجم تیر ماه در میدان آزادی باکو را می توان به نوعی قدرت نمایی در مقابل زیاده خواهی های ارمنستان تلقی کرد.

پیداست که آذربایجان به هیچ وجه حفظ وضع موجود در مناقشه قره باغ و ادامه اشغال بیست درصد از خاک این کشور اسلامی توسط ارمنستان را نمی پذیرد و معتقد است که با تقویت زیرساخت های نظامی می توان اشغالگر را از عمل خود پشیمان ساخت و به رفع اشغال نایل آمد. اما نیل به این هدف مهم با محدودیت های جدی مواجه می باشد. درست است که جنگ های مقطعی نتیجه بخش بوده است و ارتفاعات استراتژیک "لله تپه" در سال 1395 و روستای "گوننوت" نخجوان به همراه 11 هزار هکتار از مناطق اطراف آن در جریان عملیات ارتش آذربایجان آزاد شدند، اما بسیار بعید است که حامیان اصلی ارمنستان یعنی روسیه، ایالات متحده آمریکا و فرانسه در مقابل عملیات تهاجمی گسترده آذربایجان سکوت اختیار کنند. اینها همان دولت هایی هستند که تاکنون در همه طرح های به اصطلاح صلح قره باغ صرفاً در تقلائی تأمین منافع ارمنستان بوده اند و در تلاش هستند تا جدایی قره باغ کوهستانی از راه برگزاری همه پرسی را جامه عمل بپوشانند و آن را قانونی جلوه دهند. محتوای طرح صلح مادرید و طرح قازان چیزی جز این موضوع را نشان نمی دهد. بنابراین تردیدی نیست که دول مزبور در صورت آغاز جنگ تمام عیار توسط آذربایجان برای عقب راندن اشغالگران دست به اقدام تلافی جویانه خواهند زد و جلوی پیشروی قوای مسلح آذربایجان را خواهند گرفت.

با در نظر گرفتن این واقعیت، دولت آذربایجان بهتر است جانب احتیاط را بیش از پیش رعایت کند و همه جوانب را با هوشمندی بسنجد. در کنار این، مقامات آذربایجان باید مواضع ناعادلانه و تعصب آمیز رؤسای گروه مینسک را برای روابط آتی خود با آنها لحاظ کند و حتی به تجدید نظر در روابط دوجانبه با آنها بیاندهد. چرا که اعتماد به این دولت ها و نیز انتخاب آمریکا به عنوان شریک استراتژیک در طرح های انرژی و اعطای امتیازهای بی شمار به این کشور در گذشته نتوانسته است منافع ملی آذربایجان را برآورده سازد و آزادی اراضی اشغالی را تسهیل نماید. تداوم سیاست های گذشته در شرایط حاضر نیز نخواهد توانست نظر رؤسای گروه مینسک را تغییر دهد و آنها بازهم برخلاف موازین بین المللی و اصل تمامیت ارضی کشورها، درصد ناکام گذاشتن تلاش های جمهوری آذربایجان برای تعمیم حاکمیت ملی خود بر مناطق اشغال شده این کشور بخواهند آمد. حتی این امکان وجود دارد که در صورت آغاز جنگ واقعی روسیه، آمریکا و فرانسه به عنوان اعضای دائمی شورای امنیت سازمان ملل متحد قطعنامه ای را برای تنبیه آذربایجان از تصویب بگذرانند.

نویسنده: قهرمان نورانی